

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Pohled Jeana Améryho a Emmanuela Lévinase na smrt a umírání
Autor práce: Ivana Kollerová
Obor studia: SCHP (KS)
Posudek vypracoval: PhDr. Jan Samohýl, Th.D.
Datum: 4. 5. 2015

Ve své bakalářské práci studentka zpracovává zajímavé, ale vzhledem k výběru autorů, velmi složité téma. Studentka zkoumá problematiku smrti a umírání, což jistě odpovídá studovanému oboru. Hned v úvodu je potřeba podotknout, že oba filosofové nejsou teoretici sociální práce a bez filosofického fundamentu, což se týká především Lévinase, je téma velmi obtížné. Je to zřejmé u některých „lévinasovských“ pojmů (např. Tvář, s. 13), porozumění kontextu s Heideggerem či návaznost na Kanta, ale také stále zmiňované židovské tradice. Důležitá u Lévinase je znalost jeho jazyka, lingvistických obrátů a metafor, které používá.

Nejzásadnější problémem je **metodický přístup** k psaní BP. Studentka v podstatě za každým odstavcem odkazuje na text, což by znamenalo, že práce není smysluplnou kompilací, ale mozaikou výpisků. Toto je ještě evidentnější, když sledujeme v poznámkách pod čarou, jak studentka pracuje. Postupuje metodou výpisků a odkazů stránku za stránkou z jedné publikace. Poté vezme další knihu a pokračuje dále. Jedná se v podstatě o čtyři knihy: AMÉRY, J. *O stárnutí. Revolta a rezignace* (výpisky postupují za sebou – s. 9 až 12, dále 15. až 18, 24 až 26); obdobně u knihy CHALIEROVÁ, C. *O filosofii Emmanuela Lévinase*. (13 – 14 poté 18 - 19). Stejným způsobem, tedy bez hlubšího vhledu a smysluplné kompilace pracuje s texty E. Lévinase. Studentka víceméně (vyjma Chalierové, což je spíše komentář a ne literatura k vysvětlení filosofických kontextů) nepoužívá sekundární filosofickou literaturu, která by jí pomohla v uvedení do problematiky. Určitou nadějí by mohla být komparace myšlenek obou autorů, zde už ale neodkazuje vůbec a snaží se o vlastní porovnání autorů, což k nesnadnosti filosofického textu je problematičtější, obdobně v kapitole Závěr. Studentce ovšem nelze upřít snahu a zájem o problematiku, je jistě chvályhodné zvolení originálního tématu i celkové zaujetí bakalářskou prací. Ale jak už jsem naznačil, filosofická recepce je nad její síly.

Dále uvedu některé problematičtější tvrzení, která by si zasloužila hlubšího filosofického vysvětlení. Vybírám jen namátkou, nejasných tvrzení, zvl. u Lévinase je značné množství. Na druhou stranu se jich studentka, byť po svém, snaží uchopit. Například: „Lévinas si hledí především vztahů, neshrnuje, ale spíše rozrůžňuje. Chce nahradit ontologii, vědu o bytí, metafyzikou, vědou o nekonečném.“(s. 7) - jaký je rozdíl mezi ontologií a metafyzikou u Lévinase?; „Lévinas hovoří i o otázkách okamžiku, přítomnosti, budoucnosti, minulosti či věčnosti. Přítomnost je situace v bytí. Vedle bytí je v ní i určitá bytost, subjekt.“ (s. 12) - bytost =

subjekt?; „To, co bylo přerušeno, nepropadá nicotě. To znamená, že čin je vepsáním do bytí. Ustoupení před činem je váháním nad existencí, je to lenost existovat.“ (s. 23). V textu jsou určité rozpory (například pojetí času s. 12 oproti s. 32). Některé resumé působí zvláště, např.: „Lévinas upozorňuje na to, že existovat prostě musíme, a tak je existence v únavě připomínkou závazku existovat dle nezrušitelné smlouvy. I když jsme unaveni, musíme prostě být, pořád něco dělat. V únavě chceme z bytí vyklouznout, zbavit se existence, vzdát se jí. Jenže člověk se musí uchovávat.“ (s. 33). Nejasností a nepřesností je v práci větší množství.

Z hlediska formálního lze říct, že grafická úroveň byla zvládnuta dobře. Rozsah 37 stran splňuje předepsané požadavky. Jazyková i stylistická stránka práce je na celkem dobré úrovni a většinou napomáhá čtenáři k plynulému sledování argumentace a celkové orientaci v textu.

Bakalářskou práci Ivana Kollerová „Pohled Jeana Améryho a Emmanuela Lévinase na smrt a umírání“ **doporučuji k obhajobě před odbornou komisí**, (navrhovaná známka: dobře).

PhDr. Jan Samohýl, Th.D.